

MATAJEV MATIJA

VESELA NOVELA.

Spisal

RADO MURNIK.

Oba sta sopihala močno, pehaje se po strmescnici. Matajev Matija se je čestokrat opotaknil ob korenine in čudno odskočil v visoko praprot in vresje. Naposled sta prišla iz hoste zopet doli v ravan. Obledelo zahodno nebo je zopet omodrelo in v visoki sinjini je z zelenkastim svitom trepetala večernica. Izza hriba se je nanovo prikazal potok in na travnatem griču sta zagledala borno kočo.

"Na Matajevini sva!" se je oddahnil Matija.

Moralo sta čez potok. Brvi ni bilo tu nobene; na peskoviti plitvini je bilo položeno nekaj velikih kamenov, da je mogel potnik s suho nogo preko vode. Mataj si je sezul škornje in klamo-teril dalje. Bosi Hudopisk pa si je zavihal hlače do nad kolen, se opiral na palico in bredel potok. Bil je že na drugem bregu, ko se je Matija spotaknil in čofnil v vodo.

"Andražek, počakaj no malo!" je zaklical, sede na sredi potoka, in molil svoje mokre škornje in suknjo kvišku. "Saj se ti ne mudi tako, he he! Reši me nagle smrti!"

"Kaj to!" se je jezil Hudopisk. "Ali ti nisem trobil, da pazi! Pa vse zastoji! Ali hočeš zdaj na dobro vino piti slabo vodo? Da bi te! Vstani no!"

"Ko ne morem sam! Kam naj pa danem kamižolico in škorenjčke? Pomagaj mi!"

Hudopisk je stopil po kamenih k njemu in ga prijel za laket; toda Mataj se ni ganil, kakor bi bil prikovan, dasi je berač vlekel, kar je mogel.

"Težak si kakor zemlja!" je stokal Hudopisk in se upiral ob gorjačo. "Da more biti človek tako neroden!"

"Nisem tako lahek ne," je potrjeval Mataj in zdajci potegnil še Andraza k sebi na mrokro.

"Bes te plentaj!" se je razjaril berač dodobra. "O ti pokora, neroda in rogovila! Saj sem si precej mislil, da bo kaj takega!"

"Nikar se no ne jezi, Andražek, saj sva doma!" ga je miril Mataj. "V vodki sediva, na hladnem, he he! Kaj pa je potle! Znotraj sva mokra, bočava še zunaj! Kaj ni res, he he? Zato naju ne bo konec!"

"Tebe že ne bom nikdar več vlekel iz nobene vode!" se je veril srditi berač. "Nikdar več, tako gotovo ne, kakor si ti danes pošteno pijan! Izpusti mojo roko, da vstanem vsaj jaz!"

"Počakaj še malo in ne bodi tako siten kakor dedec mlinar!" ga je pogovarjal Mataj. "Dobro je, če se ohladiva oba dva. Človek mora včasih skrbeti za zdravje svojega telesa, četudi je trden in močan. Kopal se nisem že od lanskim pasjih dni."

Izpustil je Hudopiskovo roko, se skobacal na kolena in komaril po vseh štirih na suho. Ob rakiti se je postavil na noge, izlil vodo iz škornjev, ožl kamižolo in krenil po stezici, zarasli s travo, proti bajti.

Lunini žarki so obsevali Matajev dom na zelenem umolu. Lesena koča, na dveh straneh podprta s koloma, je stala kakor bolan starček na berglah. Prvi drog je držal dobro, drugi je pa že odnehal nekoliko; zato se je bila nagnila kajža in žalostno čepela postrani. Na strehi, pokriti z gnilo slamo, je bil Mataj zamašil nekatero luknjo z desko ali mahom; ponekod pa so gledale gole krovnice izpod slame in tupatam je sililo sleme na zrak. Mala, nizka okna so kazala zamazano, oprášeno steklo, koder ga ni razbil veter ali sovražen kamen. Največje take praznine je Mataj zadela s papirjem, manjših razpoklin pa ni zacelil nič, toda ne morebiti iz ljubezni do koristne ventilacije, temveč zgolj iz lene malomarnosti. Na levi pred hlevom je tičal kup gnoja, na desni pa nepreskočna luža. Za polomljenim plotom se je v sencih skrival vrt s krivicastim drevjem.

Matajev Matija je odprl škripava vrata v lesenih tečajih. Stopila sta v temno vežo. Matija se je pritipal do police in iskal po njej, da bi ukresal luč. Z jeklenim talebom svojega žepnega noža je tolkel po kresilnem kamenu, ujel iskro na gobo in jo vihtel v zrak. Od netila se je dvigal tenak dim in zadišalo je po smodu. Pritisnil je trsko na tlečo gobo, pihal, da je jel gorjeti les in prižgal lojenco v okapanem svečniku.

"Kaj ti je treba svetiti!" je mrmral Hudopisk in se oziral po okajeni veži. Na klopi je videl vedrico vode in korec, na ognjišču nekaj sajastih loncev, skled in počen vrč ob kupčku pepela. Pri zidu se je sesedla napol prazna vreča moke, nad njo je visel venec čebule. Zraven tuala z vsekano sekero so ležali na tleh stari čevlji, klavivo, brezova metla in zarjavela veriga.

Mataj je šel tiho v stanico, Hudopisk pa je truden krevsal za njim. V zatohli, nizki sobici je dišalo po pesnobni in zabrneli je roj zdramljenih muh. Mataj jih je prištevval poleg svoje krave, svojih kokoši in pajkov domačim živalim. Ob levi steni je bila

oguljena klop, črvojedna miza in prevrnjen stol, na desni pa uležana postelja blizu široke peči. Ob njej na drugi klopi se je valjal kup obleke in perila, rešeto, nož in lesena žlica. Vilic Mataj ni imel nobenih in jih menda tudi ni pogrešal. Med okencema nasproti vrat se je šopirila velika hrastova skrinja z obledelimi rožami in srci, nanjo pa se je naslanjal debel, rdeč dežnik, s širokim jermenom zvezan nad ošabnim trebuhom. Na stenah ni bilo nobenih podob; okrašene so bile, kakor tudi strop, z obilnimi pajčinami. Le nad posteljo je visela slika Matijevega patrona pod lesenim razpelom in starim molkom z debelimi, utipanimi jagodami.

"Ves sem moker," je tožil Hudopisk in se silil kašljati. "Se prehladam se!" je dodal in sedel k peči.

"Nič ne maraj, Andraž, prinesem ti brinovčka, ta te pogreje!" ga je tolažil Mataj, ki ga je nekoliko iztrežnila kopel v potoku. "Le sleci se, ožmem ti tvojo in svojo obleko, da se čez noč posuši v veži."

"Spal bom pa kar tukajle na klopi, Matijček!" je golčal berač nekoliko prijazneje, ko je slišal besedo o pijači. "Malo zglavja pa malo odeje, pa bo! Kajne, da nisem siten?"

"Saj res nisi," mu je odvrnil Mataj in izvlekel iz omare veliko opleteno steklenico. "Zdaj ga pa le pokusi! Malo mrzle kaše imam še od kosila, če je hočeš?"

"O, le sam je!" je odklanjal Hudopisk prijazno ponudbo in zadovoljno pestoval težko posodo. "Jaz ga pa malo srknem... sam jo zavoljo preljubega zdravja. Potle jo pomaknem pa kar spat."

Matajev Matija si je za mizo postregel z opoldanskimi ostanki. Počasí, skoro slovesno, je z leseno žlico zajemal velikanske zalogaje iz oškrabane sklede; naposled pa jo je vzdignil z obema rokama k ustom in jo polizal slastno dočista.

"Lej, Andraž, jaz se pa prav nič ne bojim za svoje zdravje," je povzel, ko se je navečerjal. "Tak sem pa, da... Anka, le veseli se; pravega korenjaka dobiš za moža!"

"Le pazi, ljubi Matijče, pazi, da ne zamudiš prave urice pri dekletu!" ga je prijateljsko opominjal berač, ki je v tem pridno skrbel za preljubo zdravje. "To ni kar tako! Meni se prav zdi, da prideš prepozno, prepozno! Zakaj ji pa nisi zinil že danes kakšne bolj... bolj tečne? Kaj?"

"I, saj sem hotel! Pa je zlomek pricitrjal dedca starega!"

"Pa bi bil prej zasadil pravo besedo, Matijče, prej!"

KOLENDARJI!

GRDINOVI stenski koledarji so v rokah za delitev in pošiljanje, odjemalci se lahko priglasijo osebno ali pisмено.

Izmed slik se "Ribničanke" najbolj postavijo."

Odjemalci bodo zapazili nekaj neljubljenih napak v besedilu, zakar naj nam oprostite ker ne odgovarjamo zanje izdajatelji, pač pa kompanija, katera ni dala pred tiskom na koregiranje istih. Drugače pa je delo "Litografiranja" izvrstno in koledarji kakor so ti bodo krasili vsako hišo ali urad. Sedaj sežite pa nje. Za pošiljanje pišite na

Anton Grdina

1053 E. 62 St. Cleveland, Ohio.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

se priporoča za nakup MOŠKE IN... OPKAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEK!... čili točno in ceno

Vso zimsko opravo

POVRŠNE SUKNJE!

ZIMSKA OBLEKA!

ZIMSKO SPODNJO OBLEKO!

Dobite v naši trgovini najtrpežnejšo, narejeno iz najboljsega blaga po najnovejši modi. Naše cene so najzmernejše!

Črevlje za vas in vaše otroke kupite pri nas, ako hočete imeti dobro trpežno obuvanje.

Praznične srajce in za na delo, moške klobuke, najboljše vrste vsakovrstno spodnjo obleko dobite pri nas. Za vaše dečke imamo jako trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse kar rabijo.

Mi vam obljubljamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR!"

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, ILL.

(Nadaljevanje s t. strani.)
nes je voda nosila s seboj cel most; ljudje sodijo, da je to most iz Stupnika pri Zagrebu. Voda odnaša iz hiš pohištvo. Ljudje se prevažajo po čolnih. Več tisoč ljudi je brez stanovanja. Most za pešce preko Save pri Zagrebu je samo za imeter in pol pod vodo. Vojaštvo in požarna bramba se udeležujejo rešilne akcije. Mobiliziranih je več desetkov čolnov za prevažanje ljudi in njihovega imetja. Polja na obeh straneh ceste so popolnoma poplavljeni. Na progi Dohava-Savski Marof je železniški promet prekinjen. Na Stepnjaci (Zagreb) je voda vdrla čez okna v neko hišo, kjer se je nahajalo troje otrok, ki se niso mogli rešiti in so utonili. Župan je podyzel akcijo, da se ljudje namestijo po raznih javnih poslopjih.

Poplava v Baranji.

Iz Baranje poročajo, da so tam cele vasi in mesta pod vodo. V nekatere občine sploh ni mogoče priti, ker so vse ceste pod vodo.

Senta, 30. novembra. Tisa raste. Dnevno naraste voda približno za pol metra.

Trst pod vodo.

Dne 29. novembra t. l. je nastopila v Trstu med strahovitim dežjem nenavadno visoka plima. Okoli pol p. popoldne je stala voda 1 meter nad običajno morskovo površino in preplavila vsa obala. Kavarne Specchi Garibaldi, Flora in trgovine v bližini so dobile v obisk morje. Voda je dosegla že prve stopnice magistratne palače in mestna oblast je opozorila gasilce, naj bodo za vse slučaje pripravljene. Toda kmalu nato je dež ponehal in voda je hitro upadla.

Povodenj na Goriškem in v Italiji.

Vsled dolgotrajnega deževja so vse reke gorjnjé Italije silno narasle ter preplavile vsa ravnina. Tudi Soča in njeni pritoki so silno narasli. Soča je poplavlila vsa furlansko ravnino. Vasi so v veliki nevarnosti. Ljudje so zbežali na višje ležeče kraje. Pri Gradiški je Soča odnesla velik most.

Ko se enkrat fant poroči, tedaj se le spozna, da je zapravlil neodvisnost.

JAPONSKI REGENT NAPAN.
Tokio. — Včeraj je skušal letni atentator izvršiti umor nad Japonskim regentom na poti ko se je peljal slednji na stanek v državno zbornico. Streljal je na njega s palico, v kateri je imel vdelan avtomatičen samokres. Kroglja je šla skozi oba okna v autoju in k sreči zadelo regenta Hirohita. Atentator je bil takoj prijeto od velike množice ljudi in izročen policiji.

DRŽAVNI PRAVDNIK OZ. GOSA GUVERNERJA SMALLA.

Springfield, Ill. — Pomožni guverner pravnika Mannsfield je večerj pred zvezo Illinoiskih pravnikov ostro ožigosal v svojem govoru dejanja guvernerja Smalla, ki so v zvezi z raznimi oprostitvami njegovih prijateljev.

Zenske niso nevarno bolne. dokler rače ljubavne romane čitajo.

POZIV.

V števil. 280 Glas Naroda z dne 28. novembra je bil objavljen dopis iz Canonsburga, Pa. Podpisana pod dopisom Josephina Ambrožič. Med drugim piše tudi tole: "Jože je vse svoje štiri otroke lepo vzgojil. (Opomba pisca: Jih ni še, ker so še majhni) in ni nesel nobenega na železniški tir, niti ga pustil zmzniti pod trto na vrtu."

Da se pa enkrat za vselej take na poštenju in časti škodljive jezike zaveže, javno pozivljam Josephino Ambrožič, da pove polno ime zločinca, kedo da je, nesel otroka na železniški tir in kdo ga je pustil zmzniti pod trto na vrtu. Na dan z imenom! In če dokažeš dobiš \$1000.00 nagrade. In če je pa kaj druge nepravilnosti bomo že pozneje govorili pri mirovnemu sodniku, mogoče bolj pravičnim, kakor je bil oni, ki ni vredno, da bi ga tukaj imenoval. Toraj korajžo Josephina in z imenom na dan!

JOHN PELHAN,
Box 174,
HOUSTON, PA.
(Plačan oglas.)

KAKŠNA PRAVILA IMA VAŠE DRUŠTVO?

Takšne kaj ne, kakršne ste na letni seji sprejeli!

KAM JIH BOSTE DALI PA TISKATI?

Ste že tudi to odločili?

AKO ŠE NISTE, tedaj pišite nam po ceno.

NAŠA TISKARNA

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglašate. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Slovenska Laundrija v Chicago.

Slovenskim družinam v naselbini naznanjam, da obratujem lastno pralnico, kjer premo vsakovrstno perilo. — Delo dobro in za vsakogar zadovoljivo. — Kadarkoli imate kako perilo za pranje pokličite nas po telefonu, da pridemo po perilo na Vaš dom. Perilo vam pripeljemo, ko ga operemo zopet nazaj na Vaš dom.

Kadarkoli imate kako perilo ne pozabite na lastno slovensko pralnico!

Park View Wet Wash Laundry Co.
ŠTEFAN HORVATH, lastnik.

1501 — So. California Ave. Tel.: Rockwell 1230.